

04.08.2021

POL-2021-64089

valtiovarainministerio@vm.fi

Poliisihallituksen lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi valtion paikallishallinnon kehittämisen perusteista annetun lain kumoamisesta ja poliisin hallinnosta annetun lain 6 §:n muuttamisesta

Pyyntö ja esitys

Valtiovarainministeriö on pyytänyt Poliisihallitukselta lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi valtion paikallishallinnon kehittämisen perusteista annetun lain kumoamisesta ja poliisin hallinnosta annetun lain 6 §:n muuttamisesta. Poliisihallitusta on pyydetty oman lausuntonsa lisäksi lähettämään lausuntopyyntö poliisilaitoksille ja kokoamaan poliisilaitosten vastaukset.

Lausuttavan esityksen mukaan muutoksen tavoitteena on selkiyttää valtion hallinnon rakenteellisia säännöksiä kumoamalla teknisesti ja asiallisesti vanhentunut laki valtion hallinnon kehittämisen perusteista. Kumoaminen edellyttää myös poliisin hallinnosta annetun lain 6 §:n muuttamista. Muutosten arvioidaan helpottavavan valtion eri alueellisten jakojen yhteensovittamista, kun tarpeettomaksi käyneestä kihlakuntajaosta luovutaan ja viranomaisten toimialueet määritetään kihlakuntien sijasta maakunta- ja kuntarajojen mukaan.

Lausuntopyynnot

Poliisihallitus on pyytänyt poliisiyksiköiltä lausuntoja ja kommentteja asiaan. Lausunnot asiaan antoivat Helsingin poliisilaitos, Sisä-Suomen poliisilaitos, Hämeen poliisilaitos, Itä-Suomen poliisilaitos, Lounais-Suomen poliisilaitos ja Länsi-Uudenmaan poliisilaitos.

Poliisiyksikköjen lausunnot

Helsingin poliisilaitos toteaa näkemyksensä, että esitetyt muutokset ovat perusteltuja. On ajanmukaisempaa sekä selkeämpää määritellä poliisilaitosten toiminta-alueet maakunta- ja kuntarajoja noudattaen kuin jo vuosia sitten puretun kihlakuntahallinnon mukaisesti. Esitetyillä muutoksilla ei ole havaittavia hallinnollisia, oikeudellisia, taloudellisia tai toiminnallisia vaikutuksia Helsingin poliisilaitoksessa.

Sisä-Suomen Poliisilaitos pitää esitystä kaikkine kohtineen kannatettavana ja perusteltuna.

Hämeen poliisilaitoksen mukaan he pitävät esitettyjä lakimuutoksia perusteltuina. Epäkohdat nykyisessä lainsäädännössä tulivat ilmi mm. Iitin kunnan liittämisessä Päijät-Hämeen maakuntaan ja osaksi Hämeen poliisilaitoksen toimialuetta.

Itä-Suomen poliisilaitos totesi, että vuoden 2021 alusta maakuntajako muuttui Itä-Suomen poliisilaitoksen toimialueella siten, että Heinäveden kunta siirtyi Etelä-Savon maakunnasta Pohjois-Karjalan maakuntaan ja Joroisten kunta Etelä-Savon maakunnasta Pohjois-Savon maakuntaan. Näillä muutoksilla ei ole ollut mitään vaikutusta poliisilaitoksen toimintaan eikä kihlakuntajaolla muutointakaan vuoden 2014 toimintansa aloittaneiden poliisilaitosten toiminnassa.

Viime vuosina tapahtuneiden kuntaliitosten vuoksi kuntajako on muuttunut 13 kunnan osalta Itä-Suomen poliisilaitoksen alueella, eikä kihlakuntajakosen vuoksi ole ollut vuosiin enää ajan tasalla.

Itä-Suomen poliisilaitos katsoo, että kihlakuntajakoon perustuvasta poliisilaitoksien hallinnollisesta jaosta tulee hallituksen esityksen mukaisesti luopua ja siirtyä poliisilaitoksien toimialueissa maakuntien ja kuntien rajojen mukaiseen määrittelyyn.

Lounais-Suomen poliisilaitoksen käsityksen mukaan kihlakuntajakoon perustuvasta poliisilaitoksien hallinnollisesta jaosta tulee nyt lausuttavana olevan hallituksen esityksen mukaisesti luopua ja siirtyä poliisilaitoksien toimialueissa maakuntien ja kuntien rajojen mukaiseen määrittelyyn.

Lounais-Suomen poliisilaitoksessa on myös alueellinen yksikkö, jonka toimialueena on Turunmaan kihlakunta. Poliisilaitos kiinnittää huomiota siihen, ettei esitetty lakimuutos saa heikentää kielellisten palveluiden tarjoamista poliisilaitoksen alueella.

Länsi-Uudenmaan poliisilaitos haluaa nostaa esille, että ehdotettu lain uusi 6 § sisältää edelleen maininnan, että poliisilaitoksella voisi olla alueellisia yksiköitä. Länsi-Uudenmaan poliisilaitoksessa on alueellinen yksikkö, jonka toimialueena on Raaseporin kihlakunta. Kyseiseen alueeseen kuuluvat nykyisin Raaseporin ja Hangon kaupungit sekä Inkoon kunta. Alueen poliisiasema sijaitsee Raaseporissa.

Lausuttavana olevaan lakimuutosehdotukseen sisältyy myös luonnos valtioneuvoston asetukseksi poliisilaitosten toimialueista. Asetusluonnoksen 2 §:n mukaan Länsi-Uudenmaan poliisilaitoksessa on alueellinen yksikkö, jonka toimialueena on Hangon ja Raaseporin kaupungit sekä Inkoon kunta. Uudesta asetusehdotuksesta poliisilaitos toteaa, että nykytilanteessa vain Raaseporissa ja Inkoossa väestön enemmistön äidinkieli on ruotsi. Hangossa enemmistön äidinkieli on suomi. Tältä osin asetusehdotusta tulisi muuttaa. Länsi-Uudenmaan poliisilaitoksen ruotsinkielisestä väestön osasta valtaosa asuu muualla kuin edellä mainituissa kunnissa.

Länsi-Uudenmaan poliisilaitos esittää, että alueellisista yksiköistä luovuttaisiin tässä yhteydessä kokonaisuudessaan ja kaksikielisille poliisilaitoksille määritetään selkeä velvoite huolehtia kielellisistä palveluista. Mikäli alueelli-

set yksiköt säilytetään, tulisi poliisilaitoksen käsityksen mukaan niihin sijoitetut virat ehdottomasti määritellä viraston yhteisiksi. Tämä korostuu erityisesti siitä syystä, että Raaseporin poliisiaseman erityisvastuut kielellisten palvelujen tuottajana on kaventunut.

Poliisihallituksen lausunto

Poliisihallitus katsoo, kuten lausunnon antaneet poliisiyksikötkin, että ehdotettu muutos on kannatettava ja perusteltu. Kihlakuntajaon voidaan katsoa käyneen tarpeettomaksi, ja siitä voidaan luopua.

Lounais-Suomen, Länsi-Uudenmaan ja Pohjanmaan poliisilaitoksissa on määritelty 2009 Pora-uudistuksessa alueellisia yksiköjä, jotka osaltaan ovat turvanneet ruotsinkielisen väestön riittävän ja perusoikeuksien mukaisen poliisin palvelujen saannin ruotsiksi. Nyt tällä lausuntoasialla, jossa tosiasiallisesti poistettaisiin kihlakunnat, voi olla heijastevaikutuksia myös näihin alueellisiin yksikköihin. Poliisihallitus pitääkin perusteluna, että toteutettavan säädösmuutoksen yhteydessä varmistetaan kielellisten oikeuksien toteutuminen myös jatkossa ottaen huomioon myös alueellisten yksiköiden kielelliset erityispiirteet.

Poliisijohtaja sijainen
poliisiylitarkastaja

Janne Paavola

Poliisiylitarkastaja

Niina Uskali

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Poliisi 04.08.2021 klo 09:46. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaimosta.

Jakelu

valtiovarainministerio@vm.fi

Tiedoksi

Sisäministeriön poliisiosasto